

EU:s programperiod 2007-2013

I EU:s program för perioden 2007 till 2013 ingår dels landsbygdsprogrammet dels sammanhållningspolitiken och strukturfonderna. För landsbygdsprogrammet är cirka 35 miljarder kronor avsatta, inklusive nationell medfinansiering. Tio procent av pengarna är avsedda för Axel 3, diversifierad ekonomi och livskvalitet. Axel 4, Leader förfogar över 2,4 miljarder kronor.

Sammanhållningspolitiken och strukturfondsprogrammen förfogar över cirka 16 miljarder kronor, exklusive nationell medfinansiering. I princip ska Sverige bidra med lika mycket, men eftersom det inte gäller fullt ut är det svårt att beräkna en tillförlitlig summa.

Landsbygdsprogrammet

Det nya landsbygdsprogrammet är uppdelat på fyra axlar:

1. Förbättra konkurrens- och utvecklingskraften inom lantbruket
2. Miljöinsatser för att bevara och utveckla ett attraktivt landskap och en levande landsbygd
3. Diversifierad ekonomi och livskvalitet
4. Leader

Här tar vi upp de två axlar som är mest intressanta för byarörelsen, nämligen Axel 3 och 4. Egentligen är Leader inte en axel, utan namnet på en arbetsmetod som kan praktiseras inom alla axlarna. Information om stöd villkoren för Axel 1 och 2 finns på Jordbruksverkets hemsida.

Diversifierad ekonomi och livskvalitet

Här följer kort information om stöd villkoren för Axel 3, diversifierad ekonomi och livskvalitet, alltså allmän landsbygdsutveckling. Jordbruksverkets hemsida har utförligare information, se Matnyttiga kontakter.

Företagsstöd

Det finns flera typer av företagsstöd att söka: investeringsstöd, stöd för köp av tjänster och stöd för kompetensutveckling. I varje län finns en regional strategi för hur företagsstöden ska fördelas för att nå bästa effekt. Information om hur strategin ser ut i ditt län finns på din länsstyrelses hemsida.

Projektstöd

Syftet med stödet är att öka livskvaliteten på landsbygden och stärka landsbygdens näringsliv. Projektstöd kan sökas av privatpersoner, företag, ideella föreningar med flera. Stödet kan ges till en mängd olika projekt, se rutan till höger. Resultatet av ett projekt ska komma en större krets till del, en by, bygd eller liknande.

Leader

Leader är en arbetsmetod för landsbygdsutveckling, initierad av EU. Själva namnet är en fransk förkortning som på svenska betyder unge-

Exempel på projektstöd

- Utveckla annan verksamhet än primärproduktion inom jordbruk, trädgård och renskötsel
- Stödja entreprenörskap och utveckla företag på landsbygden med färre än 10 årsarbetskrafter
- Främja landsbygdsturismen
- Utveckla och förstärka service, samt fritids- och kulturaktiviteter på landsbygden
- Förnya och utveckla bygden och ge bättre möjligheter för boende, sysselsättning och företagande
- Utveckla och bevara natur- och kulturarvet
- Främja samarbete mellan producenter inom de gröna näringarna, förädlingsledet och forskningen, för att utveckla nya produkter m.m.
- Planera och projektera lokal infrastruktur, till exempel mindre vägar och energianläggningar
- Utbilda och informera om lokala strategier för Leaderområden
- Anordna kompetensutveckling
- Anordna rådgivning om tvärvillkor och arbetarskydd

U-land - för ungdomar

Svenska ungdomsnätverket inom Leader heter U-LAND och vill lyfta fram landsbygden som något att vara stolt över, vända på begrepp, fördomar och visa på landsbygdens fördelar. U-LAND skapar roliga och intressanta mötesplatser för att ta tillvara ungas förmåga, motivera unga att göra sin grej och forma en schysst attityd till sig själva, sina idéer och möjligheter på landsbygden. Se Matnyttiga kontakter.

Var på hugget!

En viktig del av arbetet med att bilda ett Leaderområde är att skriva en strategi. Det arbetet pågår just nu på många håll i Sverige och eftersom strategin anger inriktningen för arbetet under hela programperioden så är det betydelsefullt att vara med i förberedelserna.

Samarbete över gränser

Leaderprogrammet ger många möjligheter till samarbete över gränser. Dels kan man samarbeta med andra Leaderområden, dels samarbeta internationellt. Leader har tagit fram två verktyg för att underlätta sökandet efter en samarbetspartner. **Projekt databasen** är till för den som söker samarbete inom Sveriges gränser och **Marknadsplats för projektsamarbete** avser samarbete med Leadergrupper i Europa. Se Matnyttiga kontakter.

fär ”länkar mellan åtgärder som syftar till utveckling av landsbygdens ekonomi”. Eftersom erfarenheterna av Leader är så goda ingår metoden nu som en ordinarie del av det nya landsbygdsprogrammet. Grundstenen i Leader är samarbete mellan olika parter: den ideella sektorn, lokala myndigheter och näringsliv. Representanter för dessa olika parter bildar en så kallad LAG-grupp (förkortning av Lokal AktionsGrupp) som ansvarar för Leaderarbetet inom ett visst geografiskt område, ett Leaderområde.

Till grund för arbetet har LAG-gruppen utarbetat en strategi som anger inriktningen för arbetet. Den är godkänd av den aktuella länsstyrelsen och LAG-gruppen förfogar över de ekonomiska resurser som tillkommer ”deras” Leaderområde. Bor man inom ett Leaderområde och söker projekt pengar, vänder man sig till LAG-gruppen. För att ha chans att få pengar måste projektets syfte överensstämma med den strategi som gäller för området. Samtliga landsbygdsområden i Sverige erbjuds möjlighet att etablera Leaderområden och ansökningstiden varar under 2007 och 2008.

Två bra skäl till bilda ett Leaderområde

1. Leader är en bra metod för att ta ett helhetsgrepp om ett områdes utveckling, eftersom alla samhällssektorer deltar.
2. Cirka 2,4 miljarder kronor är avsatta för arbete enligt Leadermetoden under programperioden. Minst 70 procent av Leaderpengarna kommer att avse Axel 3-åtgärder, alltså åtgärder inom diversifierad ekonomi och livskvalitet. För att få tillgång till dessa pengar måste man ingå i ett Leaderområde.

EU:s sammanhållningspolitik och strukturfonder regionalfonden, socialfonden och territoriellt samarbete

Programområden

Sverige har tagit fram en nationell strategi för att stärka regionernas konkurrenskraft och öka sysselsättningen. Denna strategi är styrande under programperioden 2007-2013 och ska stärka det regionala utvecklingsarbetet i Sverige.

För att genomföra politiken upprättas ett nationellt program för socialfonden, som ligger till grund för åtta regionala planer. För regionalfonden utarbetas åtta regionala program. Både Socialfondens planer och regionalfondens program följer samma geografiska gränser, se kartan här intill. Syftet med den geografiska indelningen är att främja ett flerlänssamarbete och den följer EU:s regionala områdesindelning för statistik och regional utveckling, NUTS II.

Nutek som är ansvarig för regionalfondens program upprättar nu nya kontor i varje region. De kontoren ansvarar för förvaltning och utbetalning av medel i sina respektive områden. För att underlätta samordningen öppnar ESF-rådet kontor i anslutning till Nutek.

EU:s regionala strukturfond

De nationella prioriteringarna för regional konkurrenskraft och sysselsättning som gäller under den nya programperioden är:

- Innovation och förnyelse, entreprenörskap
- Tillgänglighet, med tyngdpunkt på regionförstoring och ett utvecklat informationssamhälle

Särskilda hänsyn ska tas till de glest befolkade områdena i norra Sverige, och storstäderna.

Åtta regionala program har utarbetats i ett partnerskap, med utgångspunkt från länsvisa regionala utvecklingsprogram och tillväxtprogram. De regionala programmen finns att läsa på Nuteks hemsida, se Matnyttiga kontakter.

Från och med årsskiftet är Nutek ansvarig för förvaltning och utbetalning av medel för regionalfonden och arbetet sköts av de åtta nya regionkontoren.

EU medfinansierar de regionala strukturfondsprogrammen med cirka 8,4 miljarder svenska kronor.

Tidigast i maj i år väntas ett beslut av EU-kommissionen, vilket betyder att programstart inte beräknas ske före halvårsskiftet 2007.

Byarörelsen och strukturfonderna

Vår möjlighet att dra nytta av medlen i regionalfonden och socialfonden är sannolikt genom samarbete i större projekt/”ramprogram”.

Är du intresserad? Kontakta ditt länsbygderåd, se Matnyttiga kontakter.

Den europeiska socialfonden

Kompetensutveckling och ökat arbetskraftsutbud är särskilt viktiga insatsområden under den nya programperioden. Det nationella programmet har fyra riktlinjer, se ruta till höger, och genomförs enligt åtta regionala planer.

EU-kommissionen väntas godkänna programmet senast i början av juli, vilket betyder att utlysningar av programmedel kommer att ske först efter sommaren. Svenska ESF-rådet är förvaltnings- och utbetalande myndighet för det nya socialfondsprogrammet. ESF-rådet omorganiserar nu regionkontoren och kommer att ha sina kontor i anslutning till Nuteks regionkontor. Totalt förfogar socialfondens program över cirka 6,2 miljarder kronor. För mer info, se Matnyttiga kontakter.

Europeiskt territoriellt samarbete

Kallas även Interreg IV. Programmets syfte är internationellt samarbete för att uppnå en varaktigt och balanserad ekonomisk utveckling. Samarbetet delas in i tre olika huvudtyper: Gränsöverskridande program, Transnationella program och Interregionala program, se ruta till höger.

För närvarande finns ingen samlad information om de territoriella samarbetena. Programarbetet har kommit olika långt på olika håll och framåt våren kommer man att kunna hitta samlad information på Nuteks hemsida, med hänvisning till de olika ansvariga myndigheterna.

Socialfonden, de fyra riktlinjerna i Sverige

1. Kompetensutveckling för sysselsatta i syfte att minska risken för arbetslöshet.
Målgrupp: anställda och företagare
 2. Otraditionella insatser för att underlätta för personer som står långt från arbetsmarknaden för att få och behålla ett arbete.
Målgrupp: arbetslösa och långtids-sjukskrivna
 3. Förebygga och motverka diskriminering och utestängning på arbetsmarknaden.
Målgrupp: samma som punkt 2
 4. Innovativa insatser för att förebygga långtidssjukskrivningar och underlätta återgång till arbete för personer som är eller har varit långtidssjukskrivna.
Målgrupp: samma som punkt 2
- Trettio procent av medlen avser åtgärder under punkt nr 1. De resterande sjuttio procenten avser åtgärder under punkterna 2-4.
- Mer information, se Matnyttiga kontakter.

Territoriellt samarbete, tre huvudtyper av program

- A. Gränsöverskridande program. Innebär samarbete i gränsområden mellan två eller flera länder. Syftet är att undanröja eller minska hinder och problem inom det ekonomiska och sociala området som uppstår på grund av att gränserna utgör ett hinder.
- B. Transnationella program. Innebär samarbete och samordning mellan områden från flera länder.
- C. Interregionala program. Innebär internationellt samarbete och utbyte av erfarenheter från strukturfondsprogrammen.

Matnyttiga kontakter

Allmänt

Folkrörelserådet Hela Sverige ska levas länsbyggeråd

FRR:s kansli tfn 08-24 13 50

Hemsida: www.bygde.net

På hemsidan finns kontaktuppgifter till alla länsbyggeråd.

Jordbruksverket

Här finns information om de allmänna stöden inom det nya programmet, men även mycket information om Leader och hur man bildar ett Leaderområde.

Tfn: 036-15 50 00

Hemsida: www.sjv.se Se rubriken ”Stöd till landsbygden”.

E-postadress: jordbruksverket@sjv.se

Länsstyrelserna

Gemensam hemsida: www.lst.se

Leader

Svenska nätverket för Leader

c/o Hushållningssällskapens Förbund

Telefon: 08-545 278 00

e-post: leaderkansliet@hush.se

Hemsida: www.leaderplus.se

Gränsöverskridande samarbeten

Projekt databasen nås på Leaders hemsida, klicka på rubriken ”Leadersamarbeten”.

Marknadsplats för projektsamarbete nås också på Leaders hemsida, under rubriken ”Leadersamarbeten”

Ungdomsnätverket U-land

Hemsida: www.u-land.se

Socialfonden

Svenska ESF-rådet

Tfn: 023-75 52 30

www.esf.se

Regionalfonden och europeiskt territoriellt samarbete

Nutek

Tfn huvudkontor: 08-681 91 00

www.nutek.se

För att komma till EU:s regionalfond, klicka på fliken ”Stöd och bidrag för företag”

Du kan även

kontakta följande personer:

Johan Boström, Folkrörelserådet Hela Sverige ska levas styrelse/Dalarnas landsbygdsforum.

Frågor om **Landsbygdsprogrammet, allmän landsbygdsutveckling**.

Tfn: 070-644 82 83

E-post: johan.bostrom@mora.se

Nils Lagerroth, Folkrörelserådet Hela Sverige ska levas styrelse/Hushållningssällskapens förbund.

Frågor om **Leader**.

Tfn: 070-534 91 64

E-post: nilslagerroth@hush.se

Lasse Carlsson, Folkrörelserådet Hela Sverige ska levas styrelse/Länsbyggerådet Örebro.

Frågor om **regionalfonden**.

Tfn 070-534 49 49

E-post: lc.jerle@telia.com

Camilla Carlsson, Länsbyggerådet Östergötland/Cooppanion.

Frågor om **socialfonden**.

Tfn 073-364 37 40

E-post: camilla.carlsson@coopcenter.org

Helena Zimmer, Hushållningssällskapet i Norrbotten.

Frågor om **territoriellt samarbete**.

Tfn 070-209 61 01

E-post: helena.zimmer@hush.se

Nationellt nätverk för landsbygdsutveckling

Jordbruksverket är i full färd med att bygga upp ett nationellt nätverk för landsbygdsutveckling. Syftet med nätverket är att samla aktörer som arbetar med programmet och att på olika sätt underlätta genomförandet av landsbygdsprogrammet. På nätverkets hemsida kommer du bland annat att hitta en projekt databas. Där kan du se vad andra grupper gjort och hur de gått till väga. Vidare planeras en kompetensdatabas med namn på konsulter/personer med olika typer av användbara kompetenser. Hemsidan väntas vara klar i april och nås via Jordbruksverkets hemsida, www.sjv.se